

Factsheet 2018-9

Omvang incassomarkt

Actualisatie van kwantitatieve gegevens uit 2012

Auteur: T. Geurts

November 2018

Resumé

In 2012 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) kleinschalig onderzoek verricht naar de markt van buitengerechtelijke incasso. Dit onderzoek bracht de aard en omvang van de markt in kaart. Op verzoek van de directie Rechtsbestel, afdeling Toegang Rechtsbestel, wordt in deze notitie nagegaan in hoeverre de cijfermatige gegevens uit deze rapportage nog actueel zijn, en wordt – voor zover haalbaar – de gegevens omtrent de omvang van de markt geactualiseerd.

In 2012 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) een kleinschalig onderzoek gedaan naar de markt van buitengerechtelijke incasso (Geurts, 2012). Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van een toenmalig debat in de Tweede Kamer over misstanden in de incassobranche. In dit debat werd de vraag gesteld of het eigenlijk wel bekend is hoeveel incassobureaus Nederland telt. Daarnaast kwam aan de orde of het wettelijk laten vastleggen van kwaliteitsregels voor incassobureaus mogelijk en wenselijk is. Dit om de wijze waarop incassospecialisten met schuldenaren omgaan te verbeteren. Op basis van feitenmateriaal heeft het WODC in 2012 in onderzoek gerapporteerd over de aard en de omvang van de incassomarkt en

welk deel al dan niet onder een bepaalde vorm van regulering valt (Geurts, 2012). Er is gekeken naar de meest belangrijke spelers op de incassomarkt, te weten incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en advocaten.

In het regeerakkoord 2017 *Vertrouwen in de toekomst* staat opgenomen dat misstanden bij incasso effectiever zullen worden bestreden. 'De maximale incassokosten die in rekening mogen worden gebracht, worden gehandhaafd en er wordt bezien of het minimumbedrag omlaag kan. Er komt een incassoregister waarin incassobureaus worden opgenomen, die voldoen aan eisen met betrekking tot oprichting, bedrijfsvoering en opleiding. Indien een incassobureau te vaak de fout ingaat, wordt het be-

boet en verliest het de registratie.’ (p. 27). In het kader van deze passages in het regeerakkoord, en een ambtelijke verkenning over effectief en sociaal incasseren, is het de vraag in hoeverre de kwantitatieve gegevens uit het WODC-onderzoek naar de incassomarkt uit 2012 nog een representatief beeld geven van de huidige situatie. En als dit niet het geval is, dan is de vraag wat er op hoofdlijnen veranderd is. Deze notitie beoogt dit in kaart te brengen. Eerst zullen de bevindingen uit 2012 op hoofdlijnen beschreven worden. Daarna volgt – daar waar dat haalbaar is – een update van deze gegevens.

Kwantitatieve bevindingen 2012

Uit het onderzoek blijkt dat Nederland in 2012 naar schatting ongeveer 444 incasso-ondernemingen telt. Deze schatting betreft een bijstelling van het aantal geregistreerde bedrijven binnen de klasse ‘kredietinformatie en incassobureaus’ van de Standaard Bedrijvenindeling van het CBS (de SBI). Zonder deze bijstelling zou het aantal bedrijven zoals geregistreerd bij de Kamer van Koophandel zijn uitgekomen op 643. Dit aantal komt sterk overeen met de telling van het CBS (630; afwijking van 2%).

In 2012 waren eenendertig van de incasso-ondernemingen lid van de Nederlandse Vereniging voor Incasso-ondernemingen (NVI). Ze hadden zich daarmee vrijwillig verbonden aan regels van het keurmerk, de gedragscode en de klachtenprocedure zoals opgesteld door deze belangenvereniging. Absoluut gezien waren er dus maar weinig incasso-ondernemingen die onder zelfregulering van de branche vielen. Beoordeeld aan de hand van het aantal medewerkers viel echter een substantieel deel van de activiteiten van incasso-ondernemingen in 2012 onder zelfregulering. Bij incasso-ondernemingen werkten in totaal ongeveer 4.450 mensen waarvan 1.965 in dienst waren bij de leden van de NVI. Dit komt overeen met ongeveer 44%. Van alle medewerkers die werkzaamheden verrichtten voor incasso-ondernemingen, viel in 2012 een groot deel dus onder regulering van de NVI.

Het marktaandeel van de NVI-leden, gemeten in omzet of afzet in de totale incassomarkt kon in 2012 helaas niet worden vastgesteld omdat totaalcijfers niet beschikbaar zijn. Wel waren er experts die een inschatting konden geven. Op basis van eigen inzicht in de incassomarkt, vermoedde de NVI dat ongeveer 80% van het totale aantal incassodossiers dat door bedrijven ter minnelijke incasso uit handen werd

gegeven (de uitbestede incasso) in 2012 werd behandeld door de NVI-leden. Als kan worden aangenomen dat deze veronderstelling in overeenstemming is met het feitelijke marktaandeel van NVI-leden, betekent dit dat ongeveer 20% van de vorderingen in 2012 werd behandeld door deurwaarders, advocatuur en niet-NVI-leden. De geïnterviewde bestuursleden van de Nederlandse Vereniging van Incasso- en procesadvocaten schatten in 2012 het marktaandeel van de NVI in op 50%, gegeven de aanwezigheid van een aantal grote deurwaarderskantoren zoals GGN die ook veel buitengerechtelijke incassozaken behandelen.

Andere spelers op de markt van buitengerechtelijke incasso zijn gerechtsdeurwaarders en advocaten. Uit het onderzoek blijkt dat er in Nederland in 2012 387 gerechtsdeurwaarders en 561 kandidaat gerechtsdeurwaarders werkzaam waren. Al deze gerechtsdeurwaarders vielen onder regulering onder andere via de Gerechtsdeurwaarderswet. Verder bleek dat Nederland in 2012 ongeveer 16.000 advocaten telde. Sommige van deze advocaten zullen in meer of mindere mate te maken hebben gehad met incassowerkzaamheden. Voor deze advocaten gold dat ze onder regulering vielen, onder andere via de Advocatenwet. Van deze advocaten hadden 187 zich expliciet gespecialiseerd in geldinvorderings- (en/of proces)werkzaamheden. Deze advocaten mogen de naam incassoadvocaat dragen. Voor hen waren er extra regels opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Incasso- en procesadvocaten.

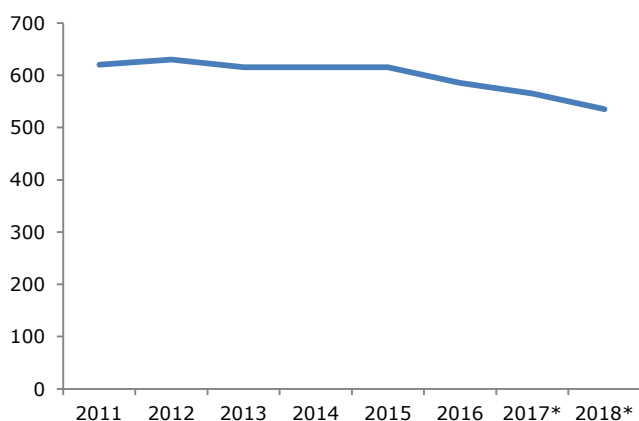
Actualisatie van de gegevens

Incasso-ondernemingen

We beginnen de update met gegevens omtrent het aantal incasso-ondernemingen. In 2012 was dit berekend aan de hand van gegevens van de Kamer van Koophandel. Dit maakte een nauwgezette analyse mogelijk, waarbij ook bedrijven met incasso als nevenactiviteit in de analyse betrokken konden worden. In de update is een analyse over dit type bedrijven echter niet mogelijk en kan er alleen worden gekeken naar de hoofdactiviteit. Een andere beperking heeft te maken met het gegeven dat destijds middels een steekproef is nagegaan in hoeverre de bedrijven met incasso als hoofdactiviteit ook traceerbaar waren. Ontraceerbare bedrijven zijn waarschijnlijk niet (meer) actief. In 2012 lag dit op 28%. In de onderhavige update kan hiervoor niet gecorrigeerd worden.

Zonder de correctie voor ontraceerbare bedrijven, en alleen kijkend naar de hoofdactiviteit van de onderneming, laat figuur 1 de ontwikkeling zien in het aantal bedrijven dat geregistreerd staat in de SBI-klasse 'kredietinformatie- en incassobureau'. De meest recente definitieve cijfers hebben betrekking op het vierde kwartaal van 2016. Toen telde het CBS in totaal 585 bedrijven die binnen deze categorie vielen. Over het jaar 2018 zijn voorlopige cijfers beschikbaar voor het vierde kwartaal: 535 bedrijven. Opgemerkt zij dat deze klasse de volgende hoofdactiviteiten omvat: informeren en adviseren over kredietwaardigheid, soliditeit en verhaalbaarheid bij vorderingen van bedrijven, instellingen en personen; innen voor derden van gelden of andere geldvertegenwoordigende waardepapieren welke vaak in het normale betalingsverkeer niet worden ingelost; factoring, incasso voor medische beroepsbeoefenaars. Deze klasse omvat niet bedrijven die zich richten op het innen van huren, het geven van rechtskundige adviezen en deurwaarders.

Figuur 1 Ontwikkelingen in het aantal bedrijven die geregistreerd staan in de SBI-klasse 'kredietinformatie- en incassobureau'

* Dit betreft voorlopige cijfers die op een later moment door het CBS nog kunnen worden bijgesteld.

Volgens de website van de NVI zijn momenteel (13 november 2018) 26 incasso-ondernemingen lid van deze vereniging en is 1 incasso-onderneming een geassocieerd lid. Geassocieerde leden onderschrijven de missie van de NVI. Ze willen en kunnen daar volgens de NVI tevens een bijdrage aan leveren. De inschattingen uit 2012 wat betreft het marktaandeel van de NVI-leden, in termen van werknemersaantallen en omzet, kan in deze notitie helaas

niet worden geactualiseerd. Wel wordt er een nieuwe inschatting gegeven over de 'marktdekking'. Op de website van de NVI (geraadpleegd op 20 november 2018) staat dat, volgens eigen inschattingen, de NVI-leden een marktdekking van tussen de 65%-70% kennen ten opzichte van de gehele incasso-branchen. Waar deze marktdekking precies betrekking op heeft is echter onduidelijk (Omzet? Vorderingen? Werknemers? Etc.) en of deze inschatting op feiten is gebaseerd, en zo ja welke dan, is onbekend.

Deurwaarders

Gegevens over de deurwaarders worden onder andere bijgehouden door de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). Uit hun jaarverslag over het kalenderjaar 2017 blijkt dat Nederland op 2 januari 2018 in totaal 796 gerechtsdeurwaarders telt. Dit aantal is inclusief waarnemend, toegevoegd en kandidaatgerechtsdeurwaarders. Op 31 december 2017 waren er volgens dit jaarverslag 161 deurwaarderskantoren en de personele omvang in 2017, uitgedrukt in voltijds-equivalenten, betrof 3.335 fte.

Advocaten

Volgens het jaarverslag van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) had Nederland in het jaar 2017 ongeveer 17.600 advocaten. De vereniging van incasso en procesadvocaten telt, afgestaan op hun website (18 november 2018), 172 advocaten die de naam incassoadvocaat mogen dragen. Hoewel bedrijven bij incassoadvocaten mogen aankloppen voor eenvoudige incassozaken, onderscheiden ze zichzelf vooral door hun afwikkeling van complexe b2b-incassoproblematiek.¹

Conclusie

Afgaande op de CBS-Registerbestanden is er sprake van een afname in het aantal ondernemingen met kredietinformatie- en incassoactiviteiten als hoofdactiviteit. Eind 2011 waren er nog 630 registraties, in 2018 was dit aantal gedaald naar 535 registraties. Een afname van 15%-punten. Als mag worden verondersteld dat deze afname een goede weerspiegeling vormt van de ontwikkelingen in het aantal incasso-ondernemingen, en alle onzuiverheden en registratiemethodieken gelijk zijn gebleven, én het CBS de aantallen voor 2018 niet meer zal aanpassen, dan zou het geschat aantal incasso-ondernemingen

¹ Hierbij gaat het om het innen van vorderingen op bedrijven (en dus niet op consumenten).

(met kredietinformatie- en incassoactiviteiten als hoofdactiviteit) in 2018 uitkomen op 382.

Het totale aantal gerechtsdeurwaarders, dus inclusief kandidaten, is afgenomen van 948 gerechtsdeurwaarders in 2012 naar 796 in 2018. Ook het aantal kantoren is afgenomen, van 200 in 2012 naar 161 in 2017. Het aantal advocaten is toegenomen. Van ongeveer 16.000 naar ongeveer 17.600 advocaten. De specialisatievereniging voor incassoadvocatuur is in aantal leden in geringe mate verminderd. In 2012 hadden ze 187 leden en in 2018 waren dit er 172.

Literatuur

Geurts, T. (2012). *Markt van buitengerechtelijke incasso*. Den Haag: WODC. Memorandum 2012-6.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft. Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.